21874 ـ نماز در هواپیما

سوال

اگر در حال مسافرت با هواپیما وقت نماز فرا برسد، جایز است که در هواپیما نماز بخوانیم یا نه؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اگر وقت نماز در حال پرواز هواپیما فرا رسید و ترس این رفت که پیش از فرود آمدن آن وقت نماز فوت شود، اهل علم بر این اتفاق دارند که باید در حد استطاعت نماز خواند و بر حسب توان رو به قبله نمود و رکوع و سجود را انجام داد، زیرا خداوند متعال می‌فرماید: فاتقوا الله ما استطعتم [تغابن/ ۱۶] (تا جایی که در توان دارید تقوای الله را پیشه سازید) و همچنین به دلیل سخن رسول الله ﷺ که می‌فرماید: هرگاه شما را به کاری امر کردم، بر حسب استطاعت خود آن را انجام دهید مسلم (۱۳۳۷).

اما اگر مسافر بداند که هواپیما پیش از خروج وقت نماز فرود خواهد آمد به طوری که وقت برای ادای نماز باقی می‌ماند یا آنکه آن نماز را می‌توان با نماز دیگر جمع بست، مانند نماز ظهر با عصر و نماز مغرب با عشاء، یا بداند که پیش از تمام شدن وقت نماز دوم [در نمازهایی که می‌شود با هم جمع بست] فرود خواهد آمد و وقت به اندازه‌ی ادای دو نماز باقی خواهد ماند، در این صورت جمهور علما خواندن آن را در هواپیما جایز دانسته‌اند، اما برخی از متاخرین مالکی مذهب رای به عدم صحت خواندن آن در هواپیما داده‌اند، زیرا یکی از شروط صحت نماز این است که بر روی زمین یا بر چیزی باشد که به زمین متصل است، مانند حیوان سواری یا کشتی، چرا که پیامبر ﷺ فرموده است: زمین برای من مسجد و پاک کننده قرار داده شده است بخاری در تیمم (۳۳۵) و مسلم در مساجد (۵۲۱).